

Deklinace feminin

výběr obtížnějších jevů (zejm. variantní a dubletní tvary)

a) substantivní deklinace

1. vzor tvrdý: *žena*

➤ podvzor *ruka*:

ruka, noha – v sg. vzor *žena*,
v pl. duálové tvary, jde-li o názvy částí těla (*ruce, rukou, rukama*)

➤ kolísání mezi vzory *žena* a *růže*:

podvzor *skica* – D, Lsg. -e/-i (*Máňa, Dáša, káča, gejša, ...*)

podvzor *sója* – N, A, V, Isg. vz. *žena*, v ostatních pádech tvary podle vz. *růže* (*Trója, Levoča, ...*)

substantiva *studna, berla* mají základní tvary podle vz. *žena*, ale jsou možné i paralelní tvary podle vz. *růže* (*studny/studně*)

2. vzor měkký: *růže*

➤ podvzor: *ulice*

Gpl. nulová koncovka:

domácí slova na -ice (*lavice, popelnice ...*)

jednotlivá neutvořená domácí jména (*košile, chvíle, mile, ...*)

Gpl. -í/-Ø

většina jmen přejatých na -ice (*ambice*)

jména na -yně (*kuchyně, ministryně*)

➤ *práce* – vz. *růže*, D, L pl. spisovně *pracím, pracích*

3. vzory s koncovkou nulovou: *píseň* a *kost*

(velká homonymie koncovek)

- **pravidelná deklinace vz. *kost***: jména se sufixem *-ost* + *kost, věc, řeč* a v pl. *děti*

- **kolísání mezi vzory *kost* a *píseň***:

singulár: Gsg. *-i/-e* (*stati/statě*)

plurál: všechny pády kromě Gpl.

N, A, V, pl. (*stati/statě*)

Dpl. *-em/-ím* (*pamětem/pamětím*)

Lpl. *-ech/-ích* (*pamětech/pamětích*)

Ipl. *-mi/-emi* (*lod'mi/loděmi*)

- **domácí zeměpisná jména**: zakončená na *-v, -m* (vz. *kost*): v Gpl. *-i/-ě* (*Břeclavi/Břeclavě*)

Pomnožná substantiva

- podle vz. *žena* některá zeměpisná jména na *-y*: *Tatry, Čechy, Březiny* atd.,
ale např. *Beskydy* podle vz. *hrad* (*Beskydům, Beskydách...*)
- podle vzoru *růže* zeměpisná jména na *-ice*
ale v Gpl. nulová koncovka (*Hranic*),
v Dpl. *-ím/-ům* (*Hranicím/Hranicům*)
- *Vánoce, Velikonoce* – nepravidelné tvary podle vzorů žen./muž.
Dpl. *Velikonocům*, Lpl. *Velikonocích*, Ipl. *Velikonocemi/Velikonoci*

b) adjektivní deklinace

(*bytná, původčí, Veselá,...*)